

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development of Guidelines for Implementation of Internal Quality Assurance at the Curriculum Level, The Faculty of Education, Mahasarakham University

เพ็ญสิริ วังหน้า¹

Pensiri Wangna¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 81 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยประธานหลักสูตร จำนวน 19 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและระดับความคาดหวังของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ด้านการพัฒนาและปรับปรุง และข้อคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีระดับการปฏิบัติและระดับคาดหวังโดยภาพรวม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานหลักสูตร หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้ความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรในการทำงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีวางแผนงานด้านบุคลากร การกำหนดแผนการดำเนินงานและแผนการจัดกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับระดับหลักสูตรให้ชัดเจนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมถึงการแผนการเปิดรับนิสิต

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Faculty of Education Mahasarakham University

อย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและครูมาศึกษาต่อ 2) ด้านการดำเนินงานตามแผนหลักสูตร จัดสรรงบประมาณมาบริหารหลักสูตรสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานร่วมกันได้ การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะ การปฏิบัติและดำเนินการตามขั้นตอนของระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพผ่านระบบสารสนเทศที่ใช้ร่วมกันทั้งระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัยเพื่อสะดวกต่อการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด 3) ด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลักสูตร ควรมีระบบเก็บข้อมูลที่เป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการกำกับติดตาม การตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยให้สอดคล้องกับการเขียนผลการดำเนินงานหลักสูตรใน มคอ.7 และวงจรคุณภาพ (PDCA) มีระบบช่วยเหลือติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบข้อมูลของหลักสูตรและผู้ตรวจประเมิน ควรจะคัดกรองผู้ประเมินที่ประเมินแบบกัลยาณมิตรมาตรวจประเมินให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน 4) ด้านการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรควรนำผลประเมินหรือข้อเสนอแนะจากปีที่ผ่านมามาจัดทำรายงานตามแบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงาน เช่น มคอ.3-6 ควรมีการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกในแต่ละหลักสูตรหรือประเมินไขว้ (Cross-Evaluation) ก่อนการประเมินจริง ควรจัดทำสารสนเทศจากการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานที่กำหนด

คำสำคัญ: การพัฒนา แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Abstract

The purposes of this research were to study of current State and Dirable state of internal quality assurance at a programme level, Faculty of Education Mahasarakham University and to study the development in working efficiency of internal quality assurance at a programme level, Faculty of Education Mahasarakham University. The sample consisted of 81 teachers who were teaching in Mahasarakham Universities by using Purposive Sampling. The research tool was 5-level rating scale questionnaire. The data were analyzed by mean, standard deviation.

The result found that:

1. The internal quality assurance at a programme level, Faculty of Education Mahasarakham University was overall at a high level. The guidelines for best practices in the internal quality assurance at a programme level, Faculty of Education Mahasarakham University.1) In the aspect of curriculum planning: The responsible person providing knowledge and understanding of the curriculum in the work regarding the quality assurance work. should provides personnel planning, clear plan of action and plans for activities that participate in the curriculum to be clear in the same way includes provide opportunities student exposure plans to provide opportunities for educational personnel and teachers study.

2) In the aspect of curriculum planning Process: Allocate budget to manage the curriculum and support the implementation of the project, have a good electronic manual and system implementation clearly in accordance with the policy of the faculty implementation and implementation of the procedures of the quality assurance system effectively through information systems that are shared at both the faculty and university levels to facilitate the monitoring of the implementation of the plan. 3) In the aspect of Examination and evaluation of curriculum quality: a systematic data collection system to facilitate monitoring are needs. Examination of the results of operations in accordance with PDCA. There is a system to assist in monitoring the quality assurance program implementation through various electronic media systems to facilitate examination. The evaluation focused on the effectiveness of curriculum implementation and review undertaken by the expert inspector to evaluate the quality of curriculum effectively. 4) In the aspect of development and improvement curriculum: should be use assessment results or suggestions from the past year to prepare the performance report form, and should be criticized by both internal and external experts in each course or cross evaluation before the actual assessment. Information system for quality assurance is important for curriculum improvement in accordance with the specified standard framework.

Keywords: Development, guidelines for implementation of internal quality assurance at the curriculum level, Faculty of Education Mahasarakham University

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับ มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งจุดประสงค์ของการมีการประกันคุณภาพการศึกษาก็เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยในระบบการประกันคุณภาพภายในให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ส่วนระบบการประกันคุณภาพภายนอกให้มีการประเมินคุณภาพอย่างน้อย

หนึ่งครั้งในทุกห้าปีโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า “สมศ.” ซึ่งทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมิน และจัดให้มีการประเมิน รวมทั้งเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกไม่ได้มาตรฐานให้ สมศ. จัดทำข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต้นสังกัด ให้สถานศึกษาปรับปรุงภายในระยะเวลาที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการให้สำนักงานรับรองมาตรฐานฯ รายงานต่อคณะกรรมการต้นสังกัดเพื่อให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ในปี พ.ศ. 2539 ทบวงมหาวิทยาลัย มีนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทาง

ในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้มีนโยบายให้หน่วยงานในมหาวิทยาลัย มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 โดยมีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพหน่วยงานครั้งแรกในปี พ.ศ. 2545 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องและในปี พ.ศ. 2546 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2546 และรอบสอง เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549 และสำหรับผลการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ได้ดำเนินการตรวจประเมินระหว่างวันที่ 26-29 กันยายน พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา และได้รับการรับรองรายงานแล้ว โดยคณะศึกษาศาสตร์ มีผลการประเมินได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

จากผลการประเมินคุณภาพของ สมศ. ในส่วนของมาตรฐานด้านการประกันคุณภาพภายใน สมศ. เห็นว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ให้ความสำคัญแก่การประกันคุณภาพภายใน โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2550 การประเมินใช้ระบบคะแนนเต็ม 100 คะแนน ในกรณีที่หน่วยงานใดมีผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 70 จะให้ผู้บริหารระดับสูงกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 หน่วยงานที่มีผลการประเมินระหว่าง ร้อยละ 70-79 มี 17 หน่วยงาน และหน่วยงานที่มีผลการประเมินต่ำกว่า ร้อยละ 70 มี 10 หน่วยงาน ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์อยู่ในกลุ่มนี้ด้วยปัจจุบันระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในเข้าสู่รอบที่สาม (2557-2561) โดยในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยงานย่อยของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิต

บัณฑิตให้มีคุณภาพจึงได้พัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในและวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ในการดำเนินงานและการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด สถาบันอุดมศึกษาต้องสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยมีการดำเนินงานให้ได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ครอบคลุมเรื่องการสอนเสริมพัฒนานิสิต การวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากการมีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ (คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา, 2558: 14)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร สอดคล้องกับพันธกิจหลักของคณะศึกษาศาสตร์ ข้อแรก คือ ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา เป็นเลิศในระดับชาติ

และเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรเพื่อพัฒนาคณะฯ และมหาวิทยาลัย ตลอดจนทั้งเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานราชการในคำรับรองการปฏิบัติราชการ (กพร.) และสำนักงานการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงได้กำหนดให้มีการรับการประเมินผลการดำเนินงานจากคณะกรรมการทั้งจากภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อรับรองผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของคณะศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษา ส่งเสริม และพัฒนาวิชาการ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตเป็นที่ยอมรับของสังคม มุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับชาติและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เป้าประสงค์ที่ 1 คณะมีหลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ มีระบบการพัฒนานิสิตและศิษย์เก่าที่เข้มแข็งผลิตและเร่งรัดพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ในระดับชาติและนานาชาติ ตัวชี้วัด 1.1 ร้อยละของหลักสูตรที่มีคะแนนผลการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับดีขึ้นไป (3.01) 1.2 ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี (ก.พ.ร.) 1.3 (ระดับ) คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ป.ตรี-โท-เอก) (ประเมินจากผู้ใช้นิสิต) 1.4 ระดับความสำเร็จของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปที่สะท้อนเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ก.พ.ร.) 1.5 จำนวนนิสิตเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ โดยใช้กลยุทธ์ 1) ส่งเสริมและพัฒนาให้ทุกหลักสูตรได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐานในระดับชาติ 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐหรือภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหลักสูตรผลิตบัณฑิตที่สอดคล้อง และตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน

และเน้นการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ประกอบการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หลักสูตรพัฒนานิสิตให้มีความพร้อมด้านทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอาเซียน +3 (จีน หรือ เกาหลี หรือ ญี่ปุ่น) (MSU English Exit-Exam) 5) ส่งเสริมและสนับสนุนหลักสูตรพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (MSU IT Exit-Exam) 6) ส่งเสริมโครงการ/กิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ 7) ปรับปรุงและพัฒนาสื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ 8) ส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในหลักสูตร และนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของนิสิตในรูปแบบของทักษะชีวิต (Life Skills) ทักษะสังคม (Social Skills) โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม เพื่อเป็นกลไกการป้อนเพาะความเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก 9) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของศิษย์เก่า และการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับศิษย์เก่า 10) พัฒนาศูนย์ข้อมูลศิษย์เก่าเพื่อการติดต่อสื่อสารกับศิษย์เก่าอย่างเป็นระบบ (คณะศึกษาศาสตร์, 2560)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น จำเป็นต้องทราบถึงสภาพและปัญหาของการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร และจะส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับต่อสังคม ตลอดจนจนมีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ จากปัญหาดังกล่าวในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร คณะศึกษา

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพ และด้านการพัฒนาและปรับปรุง

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 81 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานหลักสูตร จำนวน 19 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน รวมทั้งหมดจำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. ขอบเขตเวลา

การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการในช่วงปีการศึกษา 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติ และระดับความคาดหวังในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลของหลักสูตร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert' Rating Scale) เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและระดับความคาดหวังของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจำนวน 20 ข้อโดยมีกระบวนการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน จำนวน 5 ข้อ ด้านการดำเนินงานตามแผน จำนวน 4 ข้อ ด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาและปรับปรุง จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและนัดวันเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง

- 2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย
- 3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์พร้อมนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัสเพื่อนำไปประเมินผลของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจนับ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัสของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและระดับความคาดหวังในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 68)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังของการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังของการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังของการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังของการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึงระดับการปฏิบัติ/ระดับความคาดหวังของการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนร้อยละ

f แทนความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 109)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทนจำนวนคนทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทนคะแนนรวม

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทดสอบของนักเรียนทั้งหมด

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบโดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546: 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา

$\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.3 การหาค่าลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างและเป็นสูตรที่ นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2542) ดังนี้

$$PNI_{modified} = (I-D)/D$$

เมื่อ $PNI_{modified}$ หมายถึงดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Improtance หมายถึงค่าเฉลี่ยของระดับความคาดหวังหรือระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึงค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติหรือสภาพปัจจุบัน

ผลการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สรุปผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและปรับปรุง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ด้านการวางแผน และด้านการดำเนินการตามแผน ตามลำดับ ส่วนระดับความคาดหวังของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนมีความคาดหวังมากที่สุด รองลงมาด้านการพัฒนาและปรับปรุง ด้านการดำเนินงานตามแผน และด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ ตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนงานหลักสูตร หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบให้ความรู้ความเข้าใจต่อหลักสูตรในการทำงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีทุนสนับสนุนให้อาจารย์

เรียนต่อปริญญาเอกทั้งแบบในและนอกเวลาราชการ ควรมีการกำหนดโครงการ แผนงาน กิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับระดับหลักสูตรให้ชัดเจน และสนับสนุนกิจกรรมให้แก่หลักสูตรมีส่วนร่วมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ควรกำหนดระยะเวลาและประเด็นหลักการวางแผนคร่าว ๆ ของคณะในภาพรวมเพื่อเอื้อต่อการกำหนดแผนในหลักสูตร คณะมีส่วนช่วยในรายละเอียดของการดำเนินการ การวางแผนตามปฏิทินปฏิบัติการของหลักสูตรและภาควิชา ควรจัดระบบ/แผนงานให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ควรมีระบบการประสานงานระหว่างคณะอย่างเป็นทางการ และคณะควรให้การสนับสนุนในการวางแผนหลักสูตร งบประมาณ จัดระบบในการจัดอุปกรณ์ในการเรียนการสอนในห้องเรียนให้สะดวกมากขึ้น เช่น ไมค์ คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ และขอให้เปิดรับนิสิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและครุมาศึกษาต่อ

2.2 ด้านการดำเนินงานตามแผนหลักสูตร การเบิกค่าใช้จ่ายควรมอบหมายให้ประสานเลขานุการภาควิชา ได้งบประมาณมาบริหารหลักสูตรสนับสนุนให้หลักสูตรสามารถดำเนินโครงการได้ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ และเป็นระบบมากขึ้น ควรส่งเสริมให้พัฒนาแนวทางการรับนิสิตใหม่ที่เหมาะสมมากขึ้นควรระบุปฏิทินการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจน ควบคุมโดยนโยบายของคณะ การปฏิบัติและดำเนินการตามขั้นตอนของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ควรปฏิบัติตามแผนงานอย่างมีเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ ควรมีการสนับสนุน อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนฯ ทั้งด้านงบประมาณ สถานที่ ฯลฯ ต้องการคณาจารย์เพิ่มหากมีตำแหน่งใหม่ ควรให้การสนับสนุนในการวางแผนหลักสูตร และงบประมาณและสนับสนุน

สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับนิสิต อาจารย์ ขอให้เปิดรับนิสิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาและครูมาศึกษาต่อ เป็นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการวัดผลการศึกษาต่อไป

2.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพหลักสูตรควรมีระบบเก็บเอกสารที่เป็นระบบและไม่ทำงานซ้ำซ้อน คณะควรติดตามการทำงานเป็นระยะ เพื่อให้หลักสูตรมีแรงกระตุ้นในการทำงาน ควรมีการจัดอบรมการเขียน มคอ. 7 แบบ PDCA จากหน่วยงานภายนอก ควรจะประเมินผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการ ควรกำหนดหรือระบุเวลาในการจัดการประชุมวิพากษ์พร้อมกันทุกหลักสูตร เป็นนโยบายชัดเจน ปฏิทินคณะกรรมการปรับปรุงการเขียนรายงานการประเมินคุณภาพหลักสูตร มีระบบช่วยเหลือติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตรและลดภาระงานอาจารย์ผู้สอนลงในส่วนของการทำประกัน ควรมีระบบช่วยเหลืออำนวยความสะดวกผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ การสนับสนุนในการตรวจสอบ/ประเมินคุณภาพหลักสูตร คณะควรจัดหาเอกสารที่จำเป็นในการประเมินคุณภาพ หากใช้บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยประเมินทั้งหมดจะเป็นการตรวจสอบว่าคุณภาพของหลักสูตรเป็นอย่างไร สอดคล้องกับผลการประเมินปีที่ผ่านมาหรือไม่ ควรจะคัดกรองผู้ประเมินให้มีมาตรฐานเดียวกันทั้งคณะ และควรเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

4. ด้านการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรควรมีแบบฟอร์มใช้ร่วมกัน เช่น มคอ.3, มคอ. 5 ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม/โครงการของนิสิตในหลักสูตรแต่ละหลักสูตรให้เพียงพอ ควรมีการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ภายนอก ภายใน) ในแต่ละหลักสูตร หรือประเมินไขว้ (Cross) ก่อนการประเมินจริงควรจัดทำสารสนเทศจากการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ

เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร ควรจัดหาอาจารย์มารับผิดชอบหลักสูตรให้ครบได้มาตรฐานที่ สกอ. กำหนด ควรสนับสนุนตำแหน่งอาจารย์ใหม่ ควรเปิดโอกาสในการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยต่อไปและไม่ควรรับนิสิตและควรเพิ่มบุคลากรในสาขาที่ขาดแคลน

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จากข้อค้นพบ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวม ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพ และด้านการพัฒนาและปรับปรุง อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประธานหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน เนื่องจากระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในเข้าสู่รอบที่สาม อาจารย์ประจำหลักสูตรจึงมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานวิเคราะห์สภาพปัญหา มากำหนดแผนการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ โดยมีการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการดำเนินงานและนำผลการประเมินมาทบทวนหาจุดแข็งจุดอ่อนเพื่อวางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพ ระดับหลักสูตร มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรในปีต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของสิริภัทร จันทะมงคล (2554: 16) กล่าวว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีลักษณะเช่นเดียวกับวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (Demming's quality cycle) หรือ

วงจร P-D-C-A ในทางปฏิบัตินั้นสถาบันอุดมศึกษา จะมีการดำเนินงานที่ละเอียดมากขึ้นในแต่ละรอบของวงจร โดยขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมความพร้อม ขั้นตอนการศึกษาสภาพเริ่มต้นของสถานศึกษา ขั้นตอนการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง การติดตาม กำกับดูแล ขั้นตอนประเมินกระบวนการและผลการดำเนินงาน ขั้นตอนเผยแพร่และการใช้ผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน และขั้นตอนจัดทำรายงานการประเมินตนเอง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันและแนวคิดของดวงใจ ศรีจันทร์ (2554: 32) กล่าวว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพ หรือ วงจร PDCA การประกันคุณภาพจะต้องไม่แปลกแยกจากการทำงานตามปกติของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของมุฮัมมัด อซิฟ และคณะ (Muhammad Asif and other, 2013) ได้ศึกษาวิจัย การจัดระบบของหลักสูตรสำหรับการประกันคุณภาพ ในระดับอุดมศึกษา พบว่า วิธีการที่จะช่วยให้บรรลุแผนกลยุทธ์ขององค์กรได้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงเป็นประจำ คือการพัฒนา โดยกรอบวงจร PDCA และทิพวรรณ ธาบุรี (2558: 86-88) พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ลำดับแรก ด้านการเตรียมการ ด้านการพัฒนาและปรับปรุง ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการวางแผน และด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพตามลำดับ ชัดแย้งกับผลการวิจัยของจินตนา สระทองขาว (2554) ได้ศึกษาวิจัย ปัจจัยองค์การ

ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และด้านการวางแผนการปฏิบัติงานตามลำดับ

2. ข้อค้นพบแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพ และด้านการพัฒนาและปรับปรุง ได้แก่ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ และเจตคติที่ดีต่อการทำงานประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร ประชุมแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ตรงกับความถนัด ประชุม/อบรมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในสิ่งที่อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องปฏิบัติ และจัดโครงการในการร่วมมือกันเขียนรายงาน มีการประชุมตรวจสอบการดำเนินงานทุกภาคการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการแลกเปลี่ยนกันอ่านรายงาน การเขียนรายงานเพื่อตรวจสอบก่อนการรับการประเมิน และจัดโครงการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ทั้งหน่วยงานเพื่อมองจุดแข็ง จุดด้อย หาสิ่งที่ควรพัฒนา แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรจะต้องมีความรู้ในเชิงลึกทั้งทฤษฎี และทักษะในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมทั้งหลักสูตรแบ่งหน้าที่ตามความถนัด ร่วมกันติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ และแบ่งปันแลกเปลี่ยนการดำเนินงานภายในหน่วยงาน เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานต่อไป

สอดคล้องกับแนวคิดของ วรณพวรรณ รักษ์ชน (2555) กล่าวว่า เพื่อให้การบริหารงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสมและความจำเป็น หรือความถนัด สอดคล้องกับแนวคิดของพจนาลัย เศษน้อย (2556: 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนด มีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและหาสาเหตุของปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ มณีรัตน์ สุวรรณวารี (2554) กล่าวว่า การรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข่าวสารต่าง ๆ ขององค์การให้ทุกฝ่ายได้ทราบ เพื่อประโยชน์ในการติดตามการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา สระทองขาว. (2554). *ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. ปริญญาโท คศ.ม., กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงใจ ศรีจันทร์. (2554). *การสร้างระบบจัดเก็บข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. ปริญญาโท ค.ม., กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ทิพวรรณ ธาบุรี. (2558). *แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมลว่องวานิช. (2542). *การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ควรสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรของประธานหลักสูตร และส่งเสริมการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยมีผลต่อการประเมินความดีความชอบ เพื่อเสริมแรงในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.2 ควรให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ทุกองค์ประกอบกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่ส่งผลต่อการขึ้นทะเบียน TQR ระดับหลักสูตร

- พจมาลัย เศษน้อย. (2556). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม., ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มณีรัตน์ สุวรรณวารี. (2554). ทฤษฎีและแนวคิดทางการบริหาร. จากเว็บไซต์ <www.gotoknow.org/posts/458791> สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2561.
- วรรณพรรณ รัชชัน. (2555). แนวคิดและทฤษฎี *Luther Gulick*. จากเว็บไซต์ <www.applerakchon.blogspot.com/2012/10/1-luther-gulick.html> สืบค้นเมื่อ วันที่ 25 มีนาคม 2561.
- ลัทธภัทร จันทะมงคล. (2554). ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม., กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Asif, M and other. (2022 ; 2013). Setting the course for quality assurance in higher Education. *Quality and Quantity*. 47(4). จากเว็บไซต์ https://www.researchgate.net/publication/257642454_Setting_the_course_for_quality_assurance_in_higher_education.